

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10

MÔN: NGỮ VĂN – QUẢNG NINH NĂM 2025

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Giấc mộng diệu huyền

(Tê Hanh)

Vịnh Hạ Long có rỗng không chẳng biết
 Nhưng từ lâu huyền bí của thiên nhiên
 Vẫn mơn man như gió vuốt ve thuyền
 Những ý nghĩ phiêu lưu,
 những tâm hồn mơ mộng
 Khi nắng lóa hàng mi qua cửa động
 Khi sóng trào tóc quán đảo chon von
 Khi mây chập chờn ẩn hiện đầu non
 Khi mưa lẫn xanh trời và biếc bể
 Người càng hiểu vịnh Hạ Long là thế
 Trong mơ màng giấc ngủ có rỗng bay

[...]

Cõi mong chờ kỳ lạ chính là đây:
 Một bên từng từng lớp lớp than dày
 Núi lấp lánh như muôn ngàn đợt sóng
 Một bên điệp điệp trùng trùng chuyển động
 Biển mang trong lòng sức sống vô biên
 Và còn bao giá trị của thiên nhiên
 Đất bí mật mãi nghìn năm che giấu?

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định thể thơ của văn bản.

Câu 2. (0,5 điểm) Tìm các từ láy xuất hiện trong 5 dòng thơ đầu.

Câu 3. (1,0 điểm) Phân tích tác dụng của các hình ảnh miêu tả thiên nhiên trong đoạn thơ sau:

Khi nắng lóa hàng mi qua cửa động
 Khi sóng trào tóc quán đảo chon von
 Khi mây chập chờn ẩn hiện đầu non

Nhìn dưới bến những chiếc tàu im đậu
 Chờ ăn than, soi sóng bóng cò bay
 Nhìn trên bờ chỉ chút những đường ray
 Những va-gông, những cần những trục
 Đẹp bằng mấy các long châu hổ chực!
 Ôi! Những đêm khi biển lẫn cùng trời
 Cơn gió nồng thổi lộng từ ngoài khơi
 Núi than đá điện ngời ngời bật sáng
 Trên mặt nước chát lân tinh lấp lánh
 Và ngang trời bay những thoảng sao băng ...

... Và hồn tôi lâng lâng trên cánh bể
 Thấy ngày mai trong ánh sáng say mê
 Chén chúc xe đi, tấp nập tàu về
 Nhà cửa mọc tận đồi xa đảo vắng
 Khúc hợp tấu giữa không trung vắng vắng
 Của sức người cùng với sức thiên nhiên
 Thoảng rỗng bay trong giấc mộng diệu huyền.

1957

Khi mưa lẫn xanh trời và biếc bể

Câu 4. (1,0 điểm) Nhận xét về cảm xúc của nhà thơ được thể hiện trong những câu thơ sau:

Ôi! Những đêm khi biển lẫn cùng trời

Cơn gió nồng thổi lộng từ ngoài khơi

Núi than đá điện ngời ngời bật sáng

Trên mặt nước chát lân tinh lấp loáng

Và ngang trời bay những thoáng sao băng ...

Câu 5. (1,0 điểm) Từ niềm tin của tác giả được thể hiện ở khổ thơ cuối, em hãy chia sẻ ước mơ về sự phát triển của quê hương mình trong tương lai.

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích đoạn trích sau trong bài *Giác mộng diệu huyền* của Tế Hanh:

Một bên từng từng lớp lớp than dày

Núi lấp lánh như muôn ngàn đợt sóng

Một bên điệp điệp trùng trùng chuyển động

Biển mang trong lòng sức sống vô biên

Câu 2. (4,0 điểm)

Để xây dựng quê hương, đất nước ngày càng giàu mạnh, mỗi cá nhân, đặc biệt là thế hệ trẻ cần phải tự phát triển bản thân. Em hãy viết bài văn nghị luận trả lời câu hỏi: *Tuổi trẻ cần làm gì để tự phát triển bản thân trong thời đại ngày nay?*

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1. (0,5 điểm)	Bài thơ được làm theo thể thơ tự do.
	Câu 2. (0,5 điểm)	Từ láy xuất hiện trong 5 dòng thơ đầu: <i>mon man</i> .
	Câu 3. (1,0 điểm)	- Các hình ảnh thiên nhiên được miêu tả trong đoạn thơ: “<i>nắng lóa hàng mi qua cửa động</i>”, “<i>sóng trào tóc quán đảo chon von</i>”, “<i>mây chập chờn ẩn hiện đầu non</i>”, “<i>mưa lẫn xanh trời và biếc bể</i>”. - Tác dụng của những hình ảnh thiên nhiên được miêu tả trong đoạn thơ: + Khắc họa một bức tranh thiên nhiên tươi đẹp, hùng vĩ, sống động của vịnh Hạ Long. + Thể hiện sự quan sát tinh tế, tâm hồn lãng mạn và tình yêu thiên nhiên của tác giả.
	Câu 4. (1,0 điểm)	- Cảm xúc của nhà thơ trong đoạn thơ: + Say mê, thích thú trước vẻ đẹp thơ mộng, huyền ảo của biển đêm. + Yêu quý, tự hào trước nhịp sống lao động của người dân vùng mỏ. --> Cảm xúc tự nhiên, chân thành bắt nguồn từ một tâm hồn nghệ sĩ nhạy cảm, tinh tế.
	Câu 5. (1,0 điểm)	- HS chia sẻ ước mơ về sự phát triển của quê hương mình trong tương lai. - Tham khảo gợi ý: Mơ ước quê hương phát triển thành một thành phố năng động, hiện đại, trở thành một trung tâm du lịch trong và ngoài nước, thu hút đông đảo du khách đến tham quan, trải nghiệm...
PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	Câu 1. (2,0 điểm)	- Mở đoạn: Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề cần phân tích: Bốn câu thơ trong bài “Giấc mộng diệu huyền” của Tế Hanh đã khắc họa thành công bức tranh thiên nhiên hùng vĩ, thơ mộng. - Thân đoạn: + Nghệ thuật đảo ngữ “từng từng lớp lớp than dày” kết hợp với các từ láy “từng từng, lớp lớp” --> nguồn tài nguyên khoáng sản dồi dào, phóng phú.

	+ Nghệ thuật so sánh “Núi lấp lánh như muôn ngàn đọt sóng” --> khiến cho hình ảnh núi non trở nên sống động, không đơn thuần là một sự vật vô tri mà như có hồn, “lấp lánh”, tỏa sáng. + Nghệ thuật đảo ngữ “điệp điệp trùng trùng chuyển động” kết hợp với các từ láy “điệp điệp trùng trùng” --> diễn tả những chuyển động liên hồi, không bao giờ ngơi nghỉ của biển cả. + Nghệ thuật nhân hóa: “biển” – “sức sống vô biên” --> sức sống mãnh liệt, mạnh mẽ dâng trào... - Kết đoạn: Thể thơ tự do, sử dụng nhiều từ láy giàu giá trị gợi hình, gợi cảm, kết hợp với các biện pháp tu từ (nhân hóa, điệp ngữ, đảo ngữ) không chỉ khắc họa vẻ đẹp hùng vĩ, tươi đẹp của quê hương mà còn khơi gợi trong mỗi người tình yêu, niềm tự hào về đất nước.
Câu 2. (4,0 điểm)	* Mở bài: Dẫn dắt, giới thiệu vấn đề nghị luận: <i>Tuổi trẻ cần làm gì để tự phát triển bản thân trong thời đại ngày nay?</i> * Thân bài: - Giải thích: + Tuổi trẻ: lứa tuổi thanh thiếu niên, lứa tuổi tràn đầy sức sống, tràn đầy ước mơ, hoài bão. + Tự phát triển bản thân: quá trình con người học tập, rèn luyện, trau dồi để giúp cho bản thân trở nên tốt hơn. --> Đây là một nhu cầu chính đáng, cần có của người trẻ trong thời đại công nghệ số hiện nay. - Bàn luận: Nêu ý kiến của bản thân về vấn đề nghị luận và sử dụng lí lẽ, dẫn chứng để phân tích, chứng minh: + Lí do cần đề xuất biện pháp: Học sinh sơ lược giá trị, ý nghĩa việc tự phát triển bản thân; thực trạng một bộ phận học sinh chưa thực sự ý thức được đầy đủ giá trị, ý nghĩa của việc tự phát triển bản thân: lười biếng trong học tập; không rèn luyện, học hỏi để phát triển kĩ năng trong cuộc sống; từ đó đưa ra những hậu quả của việc người trẻ không chịu tự phát triển bản thân trong thời đại ngày hôm nay: cảm thấy tự tin, kém cỏi, dần có xu hướng thu mình lại, dựa dẫm, ỷ lại vào gia đình... + Đề xuất thực hiện một số biện pháp giúp người trẻ tự phát triển bản thân trong thời đại ngày hôm nay:

	+) Bản thân mỗi người trẻ cần nhận thức đúng đắn và sâu sắc về giá trị, ý nghĩa của việc tự phát triển bản thân trong thời đại hiện nay. Bởi lẽ, chỉ khi nhận thức đúng đắn, người trẻ mới thay đổi thói quen, hành vi của chính mình. Người trẻ cần hiểu được tự phát triển bản thân giúp cho mỗi người khai phá được những tiềm năng còn ẩn chứa bên trong, mang đến cho cuộc sống những niềm vui, nguồn năng lượng tích cực, sự đổi thay trong suy nghĩ, lối sống... Hiểu được sự phát triển bản thân sẽ mang đến những cơ hội mới cho bản thân, giúp bản thân tự tin, vững bước trước sự biến động không ngừng của đời sống hiện đại. +) Bản thân người trẻ cần có kế hoạch cụ thể để tự phát triển bản thân: bằng việc tích cực học tập để trau dồi tri thức; rèn luyện các kỹ năng sinh tồn, sống lành mạnh như học bơi, biết cách phòng cháy chữa cháy,...; luôn lắng nghe, học hỏi từ những người đi trước để đúc rút cho bản thân những bài học, kinh nghiệm quý giá; học đi đôi với hành... (HS lấy dẫn chứng thực tế về những bạn trẻ luôn tích cực, chủ động trong việc phát triển bản thân trong thời đại ngày hôm nay, điển hình như anh Hiếu PC, trong thời gian bị giam giữ trong tù, anh đã học hỏi, tìm tòi những con người tích cực trong tù để kết bạn: tự học vẽ, học gấp giấy origami rồi đi dạy cho những bạn tù khác, làm thiệp, luyện viết chữ đẹp... Giờ đây, anh đã trở thành chuyên viên an ninh mạng ở Việt Nam) + Mở rộng, liên hệ +) Ý kiến trái chiều: Nhiều người cho rằng người trẻ còn nhỏ, muốn phát triển được cần có sự định hướng, tư vấn của gia đình, nhà trường và xã hội. --> Quan điểm này đúng, nhưng chưa đủ. Bởi nhu cầu tự phát triển, thay đổi bản thân phải xuất phát từ chính mỗi người trẻ. + Chia sẻ trải nghiệm của bản thân có liên quan đến vấn đề nghị luận và rút ra bài học: Bản thân mỗi người trẻ đã tự phát triển chính mình bằng việc học tập, trau dồi kiến thức trong nhà trường; tích cực tham gia các hoạt động xã hội... * Kết bài: Khẳng định vấn đề.
--	--